

نتانیاهو بعد از خوردن ضربات سنگین از ایران تلاش می‌کند، پای ترامپ را به جنگ بکشد

در خلیج فارس غرق می‌شوی

زهرا طیبی خبرنگار گروه سیاست

ترامپ نشسست جی ۷ را نیمه‌کاره رها کرد و به واشنگتن برگشت، آن هم برای تشکیل فوری جلسه شورای امنیت. رئیس‌جمهور آمریکا در گفت‌وگو با خبرنگاران گفت که اجلاس جی ۷ را برای موضوع مهمی ترک کرده است. این رفتارها نشان می‌داد اتفاقاتی خارج از محاسبات آمریکایی‌ها در حال وقوع است. ساعاتی بعد از تجاوز صهیونیست‌ها به ساختمان مرکزی صداوسیما و بعد از تهدید ایران، مواضع متناقضی از ترامپ و مقامات آمریکایی شنیده شد. هشدار ترامپ در مورد ترک تهران، احتمالات ورود آمریکا به جنگ را تقویت می‌کرد. از طرفی مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه از پیشنهاد ملاقات آمریکایی‌ها با ایرانی‌ها گفت و در ادامه هم اشاره کرد که شرکای اروپایی آماده‌اند در صورت دستیابی به آتش‌بس، در مذاکرات هسته‌ای «جدی» با ایران شرکت کنند. ترامپ اما در شبکه اجتماعی اش نوشت: «من به هیچ شکلی نه مستقیم نه غیرمستقیم، برای مذاکرات صلح با ایران تماس نگرفته‌ام... اگر آنها می‌خواهند مذاکره کنند، می‌دانند چگونه با من تماس بگیرند.» هم‌زمان صدای مخالفت و اعتراض سسناورهای آمریکایی برای جلوگیری از ورود آمریکا به جنگ، بلند شده است. برنی سندرز، سناتور آمریکایی از اراانه قانونی گفته که مانع آن می‌شود که ترامپ آمریکا را به سمت یک جنگ غیرقانونی با ایران سوق دهد. بامداد گذشته اما واشنگتن صراحتاً اعلام کرد قصد ندارد وارد جنگ مستقیم با ایران شود. تا اینجا مواضع

آمریکایی‌ها و رسانه‌های آنها، متناقض، هیجان‌زده و مبهم است. هنوز مشخص نیست تصمیم واقعی آمریکا برای مواجهه با ایران چه خواهد بود. اما تمایل و فشار صهیونیست‌ها برای ورود مستقیم آمریکا به جنگ و تحلیل غلطی که در مورد توانمندی‌ها و موقعیت فعلی ایران دارند، ایسن گمانه را تقویت می‌کند که آمریکا وارد درگیری هرچند به صورت محدود با ایران شود. در صورت وقوع این اتفاق، دردهای بزرگی برای آمریکا و جهان به وجود خواهد آمد، کمالاتکه برخی از این دردسرها همین ابتدا جهان را درگیر کرده است. بعد از گذشت ۵ روز از شروع تهاجمات اسرائیل و پاسخ‌های ایران، نفت در آستانه ۱۰۰ دلاری شدن قرار دارد. هدف قرار دادن جنگنده‌های اف۳۵ آمریکایی در ایران، سهام لاکهید مارتین، سازنده این جنگنده‌ها را در بورس زمین زده است و حالا ورود احتمالی آمریکا به جنگ، درگیری‌ها را به خلیج فارس خواهد کشاند و کشورهای حاشیه خلیج فارس به ناچار وارد این درگیری خواهند شد. آن زمان اوضاع برای آمریکایی‌ها غیرقابل کنترل‌تر خواهد شد. صعودی شدن قیمت نفت ادامه خواهد داشت و ترامپ که تا الان در اجرای وعده‌های انتخابی‌اش ناکام مانده، شکست در پرونده ایران را هم در کارنامه عدم موفقیت‌هایش ثبت می‌کند. این موضع فشار افکار عمومی و نارضایتی‌ها در آمریکا علیه ترامپ را به همراه خواهد داشت. جدای از آن در صورت ورود آمریکا به درگیری مستقیم با ایران، ناوها و کشتی‌های آمریکایی اولین اهداف برای ضربه زدن به آمریکایی‌ها خواهند بود. ایران در ۵ روز گذشته نقطه‌زنی‌های موشک‌هایش در سرزمین‌های اشغالی را خوب به رخ جهان کشیده و به

نظر می‌رسد آمریکایی‌ها تمایل دارند دقت این موشک‌ها روی ناوها و کشتی‌های آمریکایی را در خلیج فارس هم به چشم ببینند. طبیعی است که به جز ناوها تمام پایگاه‌های آمریکایی در منطقه در لیست اهداف

ایران برای پاسخ خواهد بود. ورود مستقیم آمریکایی‌ها به جنگ با ایران، چه به صورت گسترده چه با اهداف محدود، پازل ناکامی‌های آمریکا را کامل خواهد کرد.

حمیدرضا غلام‌زاده: پیش‌فرض غلط ایران ضعیف شده، آمریکایی‌ها را از واقعیت صحنه دور کرده است

مقامات آمریکایی در میانه جنگ ایران و اسرائیل همچنان به مطرح کردن مواضع و اظهارات سینوسی خود در مورد ایران ادامه می‌دهند. اظهارات آن‌ها اثبات می‌کند که آمریکایی‌ها انتظار این سطح از واکنش از ایران را نداشتند. حالا این احتمال با شدت بیشتری مطرح می‌شود که آمریکا وارد این درگیری مستقیم با ایران خواهد شد یا همچنان پشت سر اسرائیل پنهان می‌ماند. برای پاسخ به این سؤال و گزینه‌های پیش‌روی آمریکا، با «حمیدرضا غلام‌زاده» کارشناس مسائل آمریکا گفت‌وگو کردیم که در ادامه از نظر می‌گذرانید.

■ ■ ■

تحلیل شما از رفتار ترامپ در مورد تجاوزات صهیونیست‌ها و پاسخ‌های ایران چیست؟

اخباری متناقض در مورد درگیری‌ها و صحبت‌های ترامپ منتشر می‌شود. در واقع سرعت و هیجانی که رسانه‌ها برای انتشار اخبار دارند، پوشش صحبت‌ها را کمی غیردقیق کرده است. در سمت دیگر هم شخص ترامپ و مقامات آمریکا غیردقیق صحبت می‌کنند و موضعشان را براساس شرایط تا حدی تغییر می‌دهند. اولین موضع‌گیری را مارکورو بیو داشت که گفت ما در جریان جنگ نبودیم و نقشی هم نداشتیم. کمی که جلوتر رفت، حوالی جمعه عصر به وقت تهران، ترامپ لاف‌زد که من اتفاقاً خبر داشتم و با هم این بازی را پیش بردیم و از سر غرور اینطور موضع‌گیری کرد چسوں تصور او این بود که حمله قاطعانه‌ای کردند و ضربه سنگینی به ایران وارد کردند. طبیعتاً خیلی ابعاد ما جزا باز نشده بود و ایران هم خیلی واکنش نشان نداده بود. آقای ترامپ موضوعش را به این سمت برد که ما هم در این بازی نقش داشتیم، نه نقش مستقیم ولی در جریان بودیم. همین شخص یک روز بعد از حمله‌های ایران و فعال شدن پدافند ایران، موضعش تغییر کرد و به این سمت رفت که آمادگی وجود دارد که مذاکره‌ای بین دو طرف انجام شود و به سمت آتش‌بس یا چنین چیزی برود. حرکت بین این مواضع، برای ترامپ و عملاً آمریکا بالا و پایین می‌شود. نکته این است که تصویر و برداشتی که از اتفاقات دارند، هنوز تصویر درستی نیست. انگاره و پیش‌فرض غربی‌ها، چه آمریکا، چه دیگران، این است که رژیم حمله‌پیش‌دستانه‌ای به ایران داشته است، ایران را غافلگیر کرده، ضربه سنگینی زده و فرماندهان را حذف کرده و این فرماندهان قابل جایگزینی نیستند و ایران الان در موضع ضعف قرار دارد. این انگاره از دقایق اول ماجرا وجود داشته است. بله، غافلگیری

درست است، اما مابقی ماجرا تفاوت دارد و هنوز این پیش‌فرض به خاطر تجربه شناختی تغییر نکرده است که رژیم، اتفاقاً الان اوضاع مناسبی ندارد و در زد و خوردهایی که اتفاق می‌افتد، مجموعاً وضعیت ایران بهتر از رژیم است. چون با پیش‌فرض قبلی صحنه را می‌بینند، آن را درست نمی‌بینند. در مواردی نگران می‌شوند، اما دوباره به تنظیمات کارخانه برمی‌گردند و پیش‌فرضشان این است که رژیم صهیونیستی حتماً دست بالاتری دارد و ایران حتماً ضعیف‌تر است. به این خاطر که ایسرا ن را مثل حزب‌الله و حماس و در همان تراز می‌بینند در مورد آن‌ها هم قائل به این نیستم که از بین رفته‌اند. تصویرشان این نبود که ایران در چند ساعت فرماندهان را جایگزین کند و پدافندش را اصلاح کند. اما همچنان ادراکشان اصلاح نشده و این پیش‌فرض متعصبانه را دارند که حتماً اسرائیل قوی‌تر از ایران است.

با توجه به مواضع متناقض آمریکا و مشخصاً اظهارات بامداد سه‌شنبه ترامپ و مقامات آمریکایی، گزینه‌های آمریکا در مواجهه با درگیری ایران و اسرائیل چه خواهد بود؟ آیا آمریکا وارد درگیری مستقیم با ایران خواهد شد یا به دنبال دستکاری روانی افکار عمومی مردم ایران است؟

آمریکایی‌ها در حرکت پاندولی که دارند، شرایط را می‌سنجند. یک سناریو این است که اگر ایران ضعیف شده و این هم‌زمان پیش می‌رود، آمریکا هم گل آخر را بزند، فردو را از بین ببرد و در این پیروزی شریک باشد. این یک تصور است. اما از طرف دیگر پیام‌های دیگری می‌بینیم که شبیه به همان توافقی است که با یمن داشتند. رسانه‌های آمریکایی این خبر را منتشر کردند که پیام‌هایی داده شده که اگر ایران آمریکایی‌ها را نزند، آمریکا ورود نمی‌کند. این تقریباً اُمان توافقی است که نهایتاً با یمن هم مجبور شدند امضا کنند، بعد از اینکه نتوانستند یمن را شکست دهند، یعنی‌ها گفتند شما نزنید، ما هم نمی‌زنیم. آمریکا نزند، من هم نمی‌زنم. موضع اسرائیل هم جداست و ربطی به شما ندارد. این قاعده‌ای بود که به ناچار از یمنی‌ها پذیرفتند. مشابه این هم الان در اخبار دیده می‌شود که پیام‌هایی به ایران دادند که اگر آمریکا را نزنید، مسا ورود نمی‌کنیم. در این میان همچنان به این گزینه فکر می‌کنند که ممکن است لازم باشد ورود کنند، زمانی ورود می‌کنند که تصور کنند می‌توانند ضربه نهایی و جدی را بزنند. من معتقدم که نمی‌توانند بزنند،

به این خاطر که اگر آمریکایی‌ها بخواهند درگیر شوند، وضعیت سنگینی خواهند داشت و می‌دانند که برای آن‌ها پرهزینه و گران تمام خواهد شد. الان فقط می‌ترسند. استراتژی اصلی که از ترامپ می‌بینیم، تا همین الان هم ترساندن و وعده دادن است. در واقع اینکه می‌گویند مذاکره کنیم، بخشی برای این است که افکار عمومی را فریب دهند که چنین گزینه‌ای وجود دارد، بخشی هم برای این است که به ایران بگو ید اگر مذاکره نکنید، اتفاقات سخت‌تری می‌افتد. می‌خواهد با این ترس و ارباب ایران را پای میز مذاکره بکشانند. علت اینکه می‌خواهد الان ایران را پای میز مذاکره بکشاند، برای این است که با هزینه کمتری ایران را به شکست برساند. ورود ایران به مذاکره در حال حاضر یعنی شکست و به این معنی است که تهدیدها مؤثر بوده، ایران نگران عواقب بعدی است و تسلیم شنسده و مذاکره می‌کند. الان کارکرد مذاکره این است. زمانی می‌شود در مورد مذاکره صحبت کرد که آمریکایی‌ها برای جلوگیری از شکست اسرائیل پا در میانی کنند و بخواهند ایران حملات را متوقف کند. آن موقع می‌توان در این مورد صحبت کرد. زمانی این اتفاق می‌افتد که ادراک و پیش‌فرض ایران ضعیف شده از بین رفتن باشد و جایگزین این باشد که اسرائیل دارد از ایران شکست می‌خورد و اگر به این نحو پیش رود، رژیم از بین خواهد رفت. آن موقع حتماً مذاکره خواهند کرد و کشورهای دیگر هم پا در میانی خواهند کرد. آن زمان می‌توان بحث کرد که تصمیم ایران و جبهه مقاومت چه خواهد بود که بخواهند براساس شرایط تا انتها بروند یا اینکه با تنبیه و عقب‌نشینی رژیم فعلاً کوتاه بیایند.

اگر آمریکا وارد جنگ مستقیم با ایران شود، فرصت‌ها و تهدیدهای آن برای ما چه خواهد بود و نقاط هدف برای ضربه زدن به آمریکا چه خواهد بود؟

اگر آمریکا بخواهد وارد جنگ با ایران شود، باید برای سقوط بجهتگند. سقوط هم با حمله دوربرد شدنی نیست، حمله زمینی هم که در مورد ایران شوخی است. چه در جنگ یمن، چه جنگ قبلی عراق و افغانستان را ببینید؛ برای آمریکایی‌ها شدنی نیست که با هلی‌برن و انتقال نیروها، ایران را بگیرند. اگر بحث جنگ زمینی مطرح باشد، امکان حرکت حزب‌الله و مقاومت عراق به سمت رژیم خیلی بیشتر و راحت‌تر از حرکت آمریکایی‌ها به سمت ایران است. سیستم موشکی ایران هم

با سیاست مشخصی از آن استفاده می‌کند و به راحتی همه مناطق آمریکا در منطقه را می‌تواند هدف قرار دهد. چه پایگاه‌های نظامی که در عربستان، قطر، بحرین و عراق و مکان‌های دیگر دارد. چه ناوهایی که در منطقه ما یا مدیترانه می‌آورد. همه این‌ها اهداف در دسترسی برای ایران خواهند بود و سامانه‌های پدافندی هم ظرفیت محدود دارند. لذا این تهدید برای آن‌ها همچنان وجود دارد و ساده نیست که ایسن ضربه‌ها را تحمل کنند. ما در یمن دیدیم که چند جنگنده آن‌ها به تعبیر خودشان سر خورد و افتاد در آب، ولی معلوم است که ناشی از حملات پدافند یمن بود. با این ضربه‌هایی که خوردند، ناچار شدند رها کنند و بروند و تسلیم شوند. دیگر در مورد ایران که داستان قطعاً متفاوت از یمن خواهد بود.

قطعاً، ورود به این جنگ به لحاظ اقتصادی هم برای آن‌ها زیان‌های گسترده‌ای خواهد داشت، کما اینکه در چند روز گذشته هم این اتفاق افتاده است.

برای همه دنیا زیان خواهد داشت. چسوں به هر صورت قیمت نفت افزایش پیدا کرده است. این روند کمی طولانی شود، قطعاً برای همه سخت خواهد شد. الان همه امید دارند که جنگ ظرف چند روز تمام شود، اما اگر کمی طولانی شود، هزینه‌ها هنگفت می‌شود. اگر آمریکا وارد شسود، احتمال درگیری در خلیج فارس خیلی بیشتر خواهد شد و تنش به خلیج فارس هم خواهد آمد و این منجر به بسسته شدن تنگه هرمز می‌شود. تهدید تنگه هرمز و خلیج فارس، معنایش گران شدن شسدیدتر نفت خواهد بود، چون دیگر بحث تنش نیست. بحث توقف است. صادرات نفت پیش نخواهد رفت و طبیعتاً متوقف یا پرخطر می‌شود. کما اینکه بامداد روز گذشته هم سه کشتی در دریای عمان آتش گرفتند. آن موقع هزینه‌های اقتصادی آن حتماً برای همه زیاد خواهد بود. در چند روز گذشته که این اتفاقات افتاد، در شبکه‌های خارجی مثل بی‌بی‌سی نگرانی در تحلیل‌ها و اظهاراتشان دیده می‌شود که به شدت نگران ضربه‌های اقتصادی این ماجرا هستند. در گفتگویی که با برخی از این رسانه‌ها داشتم، اول به تبعات اقتصادی این جنگ در بخشی از صحنه‌هایشان پرداختند، بعد سراغ موارد دیگر می‌رفتند. این به این خاطر است که کشورهای مثل انگلیس، نگران این ضربه‌ها خواهند بود و برای آمریکا هم طبیعتاً زیان خواهد داشت.

محمدعلی شفیعی: ناوهای آمریکایی، اولین اهداف بعد از ورود آمریکا به جنگ

آمریکا تاکنون حاضر نشده صراحتاً از ورود مستقیم به درگیری با ایران اظهاراتی را مطرح کند، اما چندان دور از ذهن نیست که صهیونیست‌ها آمریکا را ناچار به ورود جنگ کنند، ورود آمریکا شرایط را فقط برای ترامپ که برای کشورهای حاشیه خلیج فارس هم سخت‌تر خواهد کرد. در گفت‌وگو با محمدعلی شفیعی، رفتار احتمالی ایران بعد از حمله آمریکا و رفتارهای متناقض اخیر ترامپ را بررسی کردیم که در ادامه مشروح آن را از نظر می‌گذرانید.

■ ■ ■

بامداد سه‌شنبه مقامات آمریکایی، اظهارنظرهای متناقضی در مورد درگیری ایران و اسرائیل مطرح کردند. درحالی که پیش از این از عدم ورود به جنگ می‌گفتند، الان گزاره‌های متناقضی از ورود به جنگ مطرح می‌شود. تحلیل شما از رفتار ترامپ از زمان شروع درگیری‌ها تا الان چیست؟

چیزی که از رفتار ترامپ از ابتدا می‌بینم، حتی آن تهدید ۶۰ روزه‌ای که می‌گویسدم من ۶۰ روز فرصت دادم و ایران همکاری نکرد. همان را هم دقیق نمی‌دانم، یک عددی را همین‌طور گفته و قرار هم نبوده خیلی به آن پایبند باشد چون اصلاً زمان مذاکرات به ۶۰ روز نمی‌خورد و اگر قرار بود این باشد، دلیلی وجود نداشت که روز ۶۲ تاریخی برای مذاکره مشخص شسود. اما همین را هم لایه‌های صهیونیستی هم رژیم صهیونیستی، استفاده کردند و توانستند این را جا بیاورند که الان بهترن زمان برای تجاوز است و به این خاطر که بتوانند مذاکرات را برهم بزنند. ترامپ به طور کلی و از ابتدا موضوع حمله به ایران را نه اینکه صددرصد موافق

بوده اما شاید مخالف صددرصد هم نبوده ولی به عنوان یک اهرم فشاری می‌دیده که بتواند از این اهرم استفاده کند که در مذاکرات امتیاز بگیرد و با همان ادبیات کاسسکارانه خودش این موضوع را از ابتدا نگاه می‌کرد و نگاهش این بود که من این چوب را نگه دارم تا بتوانم به این وسیله از ایران امتیاز بگیرم و او را مجبور کنم که در مذاکره چیزهایی را بپذیرد.

آمریکایی‌ها چه گزینه‌هایی برای رفتار با ایران دارند. به سمت مذاکره و میانجی‌گری خواهند رفت یا وارد درگیری مستقیم با ایران خواهند شد؟ این گزاره را چندبعدی می‌بینم. دست‌کاری افکار عمومی ایرانیان موضوع مهمی است، بسنی که ترامپ در تروث سوشال گذاشت و اعلام کرد که تهرانی‌ها شهر را ترک کنند، از جنس تهدیدی که رژیم در مورد منطقه ۳ داشت، نیست. آنجا یک هدف مشخص را اعلام می‌کرد. ترامپ یک موضوع کلی را مطرح می‌کرد و مشخصاً می‌خواهد روی افکار عمومی تأثیر بگذارد. اما هنوز هم این را به شکل ابزار می‌بیند به این معنی که حالا که ایران در این جنگ کوتاه نیامد، از درگیری اتفاق افتاده و اینکه ایران، مزه جنگ را می‌چشد، استفاده کنم و بگیریم که اگر مذاکره کنید این تهدید برداشته می‌شود و می‌توانید به صلح برسید. یعنی دیگر موضوع جلوتر آمدن است، هسته‌ای در ازای رفع تحریم نیست، یک گام جلوتر آمده و هسته‌ای در ازای رفع جنگ را مطرح کرد و سعی می‌کند از همان جنگ هم استفاده کند. اینکه آیا این موضوع منجر می‌شود که اگر ایران ایستادگی کند، آمریکا وارد جنگ شود. با توجه به دینامیک قدرتی که در دولت آقای ترامپ وجود دارد و وزن کسانی که جنگ طلب هستند،

بسا فرض اینکه آمریکا وارد جنگ با ایران می‌شسود، چه فرصت‌ها و تهدیدهایی در اختیار ایران، قرار می‌گیرد، آیا ایران هم مقابللا به آمریکا پاسخ خواهد داد یا پاسخ‌ها به سرزمین‌های اشغالی محدود خواهد ماند؟

حضرت آقا سال گذشته در خردادماه ۱۴۰۲ اعلام کردند که درگیری که رژیم به آن وارد شده هم برای ما جنگ و جودی است هم برای رژیم. در